

Fet històric Guerra Civil

Sant Martí Sesgueioles

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Cementiri de Sant Martí Sesgueioles

Coordenades:

Latitud: 41.702982581603
Longitud: 1.4937135658547
UTM Est (X): 374673
UTM Nord (Y): 4617895

Classificació

Número de fitxa: 08228 - 92
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Any: 1937
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Cementiri de Sant Martí Sesgueioles](#)

Autoria de la fitxa: Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: dl., 21/02/2022 - 17:18

Descripció

Al cementiri de Sant Martí Sesgueioles hi ha la tomba del soldat Josep Barberan i Segura, que fou afusellat a la paret del cementiri el dia 7 de maig de 1938 en el context de la Guerra Civil Espanyola. Els fets que s'expliquen per transmissió oral (recollits per J. R. Torné Giralt), és que el soldat fou afusellat acusat de desertor i incitador perquè altres companys ho fessin (tot i ser innocent – veure apartat història-). Van ser els seus companys de batalló els que el van afusellar, un cop mort, una iaia veïna del poble de la família Carreras, Torres i Giralt (la vella Borjatana) es va atrevir a increpar al sergent que havia donat l'ordre d'execució als soldats, perquè l'enterressin, cosa que van acabant fent dos soldats a l'emplaçament on actualment hi ha la tomba. Els soldats eren republicans (veure apartat història), tot i que a la làpida que hi ha a la tomba hi ha escrit literalment: "JOSÉ BARBERAN SEGURA. VILMENTE ASESINADO POR LOS ROJOS EL 7 DE MAYO DE 1938 A LA EDAD DE 17 AÑOS", fet que podria fer interpretar que el jove era soldat del bàndol nacional.

Història

Amb la mobilització de la quinta del biberó (lleua del 41) el govern de la República envià a la guerra joves de disset i divuit anys. De Sant Sadurní d'Anoia partiren cap al front varis joves, entre ells Josep Maria Bargalló i Sonet, Jaume Piñol i Tubella, Jordi Solà i Sabater i Josep Barberan i Segura. Van ser enviats a fer la instrucció militar a la rereguarda del front, a Sant Martí Sesgueioles (Anoia) , juntament amb centenars de nois d'altres municipis de Catalunya, en un batalló on els comandaments militars eren gairebé tots comunistes, tant del PC de l'URSS, com del PCE i del PSUC. Als pocs dies, el desconcert, l'avorriment, l'enyorança i la inconsciència portaven una cinquantena d'aquells joves soldats a prendre la decisió entre tots d'anar-se'n de permís un cap de setmana a casa, sense l'autorització dels comandaments. Alguns dels de Sant Sadurní, com Bargalló, Piñol, Solà i Barberan, també s'hi van apuntar. Allò que semblava talment una innocent escapada fou interpretat pels comandaments d'aquell batalló com una deserció en tota regla i, tan aviat com s'hagueren reincorporat, foren sotmesos a un tribunal de guerra que sense cap mena de consideració acusà Piñol, Solà i Barberan de ser els instigadors de la deserció i en conseqüència els condemnaren tots tres a mort. Jordi Solà explicà així el desenllaç d'aquesta tràgica història del 7 de maig de 1938 a Sant Martí Sesgueioles: "Els fusellers es varen col·locar al davant de la blanca paret del cementiri i a una certa distància d'aquesta. A nosaltres tres ens col·locaren al seu darrere. El sergent cridà Barberan, que era el primer de la fila – jo era el segon– i li ordenà que es posés davant la paret del cementiri. Li va preguntar si volia que li tapessin els ulls i respongué amb el cap que no. Tot seguit li preguntà si volia girar-se d'esquena a l'escamot d'execució. La resposta també fou negativa. A continuació, a la veu de "fuego" del sergent, Barberan caigué crivellat per dotze bales..." A Piñol, Bargalló i Solà els perdonaren la vida, tot dient-los que amb un ja n'hi havia prou per escarmentar la tropa. L'elecció de Barberan per ser afusellat no va ser a causa de la mala sort o de la fatalitat, sinó per les seves afinitats amb les Joventuts Llibertàries i amb la CNT. Tot fa pensar que el van prendre de cap d'esquila i va ser víctima de l'enfrontament entre anarquistes i comunistes, que, malgrat lluitar en el mateix bàndol contra Franco, mantenien profundes divergències. (QUEROL, 2015)

Bibliografia

QUEROL, Carles (2015). La Guerra Civil dels sadurninencs. Tercera part. Des de cap d'any de 1938 fins a l'inici de la batalla de l'Ebre. Treball de recerca publicat online.

TORNÉ, JR (2012). "Josep Barberan i Segura, el jove de 17 anys afusellat pels soldats del seu propi batalló". *Margaridó*, núm. 5, agost de 2012 p 44-45

Enllaços d'interès:

Treball de reserca amb la documentació del relat històric

